

راه و روش زندگی

آداب و اخلاق اسلامی

برگزیده حلیۃ المتقین

ولی فاطمی

[illegible]

عنوان قرارداد: حثه المصعب مرگه

عبداللہ بن عبدالمطلب، راہ درویش و عذکی احکام و احادیث اسلامیہ پر مجتہد اور حنفی فلسفی

شخصان شر نہرانی بیابان لای ۱۳۸۹

مطبوعات طهری ۲۲۰

[illegible]

وضعیت فهرست روستا

بلادانت کنگ حاصر بر کمر بهای او حطه تنفس اثر بخارمه محسوس است

موضوع اخلاق شيعه

مجموع اہل علم و فضلہ

موضوع: احادیث اخلاقی

موضوع: احادیث اسلامی

شماره: ۱۳۳۲ - فاطمی، ولی، ۱۳۳۲ =

ده سدی کمره ۱۲۸۹-۱۵۸۰ هـ. ۶۵۰۷۱۶۲۹۱۲۸۹

۲۹,۷,۶۱ رده مندی نسوبی

شماره کتابخانه ملی ۲۹۷۶۵۰

راه و روش زندگی

آداب و اخلاق اسلامی

برگزیده حلیۃ المتقین

مؤلف: ولي فاطمي

[illegible]

جواب اول: ۱۳۸۹

چاپخانه: قدياني

تهیه کننده: مؤسسه فرهنگی هنری حرکت سبز

ناشر: انتشارات پیام آزادی

تہران - خیابان جمہوری اسلامی - بین میدان بہارستان و استقلال - کوچہ

شہید مظفری - بینت بکم - ہلاک ۲

کد پستی: ۱۱۳۶۸۱۳۴۱۵ تلفن: ۲۲۹-۵۵۱۵-۲۲۹۳۶۲۹۴ شماره: ۲۲۹۳۵۷۶۱

فهرست مطالب

مقدمه	۱۲	فضیلت انگشترهای پنجگانه	۲۵
شروع کارها با نام خدا	۱۵	نقش نگین انگشتر حضرت آدم علیه السلام	۲۶
آداب لباس پوشیدن	۱۷	نقش انگشتری که خدای تعالی	۲۷
جامه حلال	۱۷	برای حضرت ابراهیم علیه السلام فرستاد	۲۷
جامه فریب	۱۷	انگشتری که باعث نجات خادم شد	۲۸
لباس نو	۱۹	ایمنی از مرگ بد با انگشتر عقیق	۳۰
جامه کهنه	۱۹	زیفت و آراستگی	۳۱
حفظ لباس و پاکیزگی آن	۲۰	فوائد سرمه کشیدن	۳۲
آداب پوشیدن زیرجامه	۲۰	دعای هنگام سرمه کشیدن	۳۳
جامه خوشبو	۲۱	نگاه به آئینه	۳۳
خواص انگشتر و آداب آن	۲۲	فضیلت خضاب کردن	۳۴
فضیلت انگشتر عقیق	۲۲	آداب غذا خوردن	۳۶
فضیلت انگشتر فیروزه	۲۳	تجویز خوردن طعامهای لذیذ	۳۶

- ۳۸۰ خودداری از آروق زدن ۶۲ با چه کسی ازدواج کنیم؟
- ۳۸ زنی که پُرخوری می‌کرد ۶۳ ارزش زن خوب
- ۳۹ پرهیز از خوردنِ طعام گرم ۶۵ نقش زن خوب در شوهرداری
- ۴۰ با شتاب غذا نخوردن ۶۶ ازدواج ناموفق
- ۴۰ کیفر ندادن غذا به همسایه ۶۷ سنت تکبیر در شب زفاف
- ۴۱ شستن دست پیش و پس از غذا ۶۸ طعام عروسی
- ۴۲ آغاز و پایان خوردن ۶۹ نماز و دعا در شب زفاف
- ۴۴ گرامیداشت نعمت نان ۷۱ ایمنی از شریک شدن شیطان در نطفه
- ۴۴ بلای بی حرمتی به نان ۷۱ برخی از آداب مجامعت
- ۴۵ بلای پایمال کردن نان ۷۳ حق شوهر بر زن
- ۴۶ چگونه شیطان را از سفره دور کنیم؟ ۷۶ حق زن بر مرد
- ۴۷ خواص شروع و پایان غذا یا نمک ۸۱ نعمت فرزندان
- ۴۸ آداب بعد از طعام ۸۱ فرزند صالح، میراث ماندگار
- ۴۹ خوردن طعام برادر مؤمن ۸۲ دختر گُل است
- ۵۱ فضیلت مهمان و آداب آن ۸۳ دعاها و روش‌های طلب فرزند
- ۵۱ آداب مهمان‌نوازی ۸۵ ارزش نام نیکو
- ۵۳ آداب مهمانی ۸۵ حرمت نام پیامبر ﷺ
- ۵۵ سنت ولیمه و مهمانی در پنج چیز ۸۶ حرمت نام فاطمه زهرا علیها السلام
- ۵۶ فضیلت آب و آداب نوشیدن آن .. ۸۷ برخی از آداب روز ولادت
- ۵۶ فضیلت انواع آب‌ها ۸۸ دعای عقیقه
- ۵۸ آداب نوشیدن آب ۸۹ آداب ختنه
- ۶۰ ازدواج و آداب آن ۸۹ دعای در وقت ختنه کردن
- ۶۰ فضیلت نکاح (زناشویی) ۹۰ شاد نمودن فرزندان

فرق نهادن میان فرزندان ۹۱	گل نرگس ۱۲۱
کیفیت معاشرت با دختران شش ساله ۹۱	به هنگام بوئیدن گل چه بگوئیم؟ ... ۱۲۱
عاق فرزندان ۹۲	فضیلت حقام ۱۲۳
یاری و نیکی به فرزندان ۹۲	آداب رفتن به حقام ۱۲۳
تربیت فرزندان ۹۳	کارهایی که در حمام نباید کرد ۱۲۴
فرزندان خود را این گونه تربیت کنیم .. ۹۶	نبهی از قُزُق کردن حقام ۱۲۵
حق پدر و مادر بر فرزند ۱۰۳	دعا به کسی که از حقام بیرون آمده ۱۲۶
نیکی به پدر و مادر ۱۰۵	فضیلت شستن سر و بدن و جامه ۱۲۶
تفرین مادر ۱۰۶	فضیلت و خواص داروی نظافت ۱۲۷
آداب بهداشتی اسلام ۱۰۸	ازاله موی زیر بغل و پشت زهار ۱۲۸
فضیلت مسواک کردن ۱۰۸	اوقات نوره کشیدن و سایر آداب آن ۱۲۹
فضیلت سر تراشیدن ۱۱۰	غسل های واجب ۱۳۱
دعای هنگام تراشیدن موی سر ۱۱۰	دعای هنگام غسل جنابت ۱۳۱
آداب موی سر داشتن ۱۱۱	دعای بعد از وضو یا غسل جنابت ۱۳۱
آداب و اوقات شانه کردن ۱۱۲	غسل جمعه و دعا و زمان آن ۱۳۲
زینت مردان ۱۱۳	برخی از غسل های مستحب ۱۳۳
موی سفید ۱۱۴	آداب خوابیدن ۱۳۶
فضائل و آداب گرفتن ناخن و شارب ۱۱۵	برخی روایات در آداب خوابیدن ۱۳۶
بوی خوش ۱۱۷	خواب قیلوله ۱۳۸
زینت و بوی خوش در عبادت ۱۱۹	آداب و ادعیه پیش از خواب ۱۳۸
روغن بنفشه ۱۱۹	فضیلت با وضو خوابیدن ۱۴۴
گلاب ۱۲۰	ایمنی از ترس در خواب ۱۴۶
گل سرخ ۱۲۱	خواب راست و دروغ ۱۴۶

- ۱۴۷ خوابهای نیکو ماعون ۱۷۷
 ۱۴۸ خواب خود را برای هر کس نگویید ۱۷۸
 ۱۴۹ تعبیر خواب دیدن خورشید دو کيفر برای خورنده مال یتیم ۱۷۹
 ۱۴۹ تعبیر خواب همنام امام حسين (ع) مال یتیم ۱۸۰
 ۱۵۰ خواب ترسناک مهربانی بر یتیم ۱۸۰
 ۱۵۱ زبان های خواب زیاد حقوق مومنان بر یکدیگر ۱۸۲
 ۱۵۲ برخی از آداب مستراح اندوه مومنان ۱۸۲
 ۱۵۶ ثواب بیماری و صبر بر آن دوری از دشمنی با مومن و غیر مومن ۱۸۳
 ۱۵۷ ثواب شکایت نکردن از بیماری رسیدگی به احوال مومنان ۱۸۳
 ۱۵۸ بیماری قناره گناهان مومن است پاداش کسی که مومنی را شاد گرداند ۱۸۴
 ۱۵۸ ثواب عیادت بیمار و آداب آن حسنه شاد نمودن دل مومن ۱۸۴
 ۱۶۰ آداب عیادت بیمار بشارت دهنده مومن در قیامت ۱۸۵
 ۱۶۱ چه کنیم تا بدن ما سالم باشد؟ کيفر دست رد به سينه برادر مومن زدن ۱۸۶
 ۱۶۱ شراب برای درمان هم جایز نیست فضیلت نشستن مومنین با یکدیگر ۱۸۶
 ۱۶۲ دعای نور برای ایمنی از تب فضیلت دید و بازدید مومنین ۱۸۷
 ۱۶۵ برخی از دعاها برای شفای بیمار فضیلت دیدار مومنین نیکوکار ۱۸۷
 ۱۶۶ شفا و دفع سحر یا خواندن مَعُودَتین فضیلت مومنان تهیدست ۱۸۷
 ۱۶۸ معالجه بیمار با تربت امام حسين (ع) مذمت سبک شعردن مومن تهیدست ۱۸۹
 ۱۶۸ ادعیه و اذکار بسیار سودمند گرامی داشتن برادران مومن ۱۹۰
 ۱۷۱ صلوة رُحِم کيفر سرزنش کردن مومن ۱۹۰
 ۱۷۴ سفارش امیرالمومنین (ع) در بلای دیگران اظهار شادی مکن ۱۹۱
 ۱۷۴ خصلتهایی را که خدا دوست دارد پرهیز از گمان بد و اتهام ۱۹۱
 رعایت حقوق همسایگان و یتیمان ۱۷۶ بدترین مردم ۱۹۲

۱۹۲ حقوق مسلمانان بر یکدیگر	۲۱۲ رهایی از سختی جان‌کندن
۱۹۳ شادی و اندوه شیطان	۲۱۳ امید به رحمت خدا در حال جان‌کندن
۱۹۴ با مسلمانان چگونه رفتار کنیم؟	۲۱۴ حال احتضار (جان دادن)
۱۹۵ زیارت برادر مسلمان	۲۱۵ نقش کلمات فرج در آسان جان دادن
۱۹۶ کیفر رد کردن مسلمان از در خانه	۲۱۶ تلقین دعا به مُحْتَضِر توسط پیامبر
۱۹۸ کیفر یاری نکردن مظلوم	۲۱۷ جوانی که در حال مُردن بود
۱۹۹ غیبت، نافخوردن سنگان دوزخ	۲۱۹ ثواب تشییع جنازه و نماز و دفن آن
۲۰۰ پرهیز از مجلس غیبت	۲۱۹ ثواب غسل دادن مرده
۲۰۰ فضیلت دفاع از آبروی مسلمان	۲۲۰ ثواب کفن کردن و قبر کردن
۲۰۱ فرق میان غیبت و تهمت	۲۲۰ فضیلت شهادت دادن برای مؤمن
۲۰۲ چه کسی غیبتش حرام است؟	۲۲۱ تلقین مِیت
۲۰۲ کسانی که غیبتشان حرام نیست	۲۲۱ ثواب خاک ریختن بر مرده
۲۰۲ چه سخن غیبت نیست؟	۲۲۲ ثواب تسلیت دادن به مصیبت زده
۲۰۳ کیفیت محشور شدن غیبت‌کننده	۲۲۲ ثواب زیارت قبر برادر مؤمن
۲۰۴ باستمگران چگونه رفتار نماییم؟	۲۲۴ آداب معاشرت
۲۰۴ کیفر حاجت خواستن از پادشاه ستمگر	۲۲۴ سلام
۲۰۵ مذمت همکاری با پادشاهان ستمگر	۲۲۵ سلام و جواب سلام را بلند باید گفت
۲۰۵ ضمانت بهشت در دوری از ستمگران	۲۲۵ بر چه کسانی نباید سلام کرد
۲۰۶ صفوان جَمَال	۲۲۶ ثواب مُصافحه
۲۰۷ پیامدهای رفتن به نزد پادشاه	۲۲۷ دوستی با یکدیگر
۲۰۸ پیام خدای تعالی به پادشاه جَبَّار	۲۲۹ آداب نشستن در مجالس
۲۰۹ کارهایی که پیش از مرگ باید انجام داد	۲۳۰ صدر مجلس شایسته کیست؟
۲۱۲ حقوق مرده‌ها بر زنده‌ها	۲۳۱ نکوهش رد کرامت (گرامیداشت)
	۲۳۲ با چه کسانی همنشین کنیم؟

۲۴۹ بدی به مردم نکردن	۲۳۴ با چه کسانی همنشینی نکنیم؟
۲۴۹ برخورد بد با مردم نکردن	۲۳۷ به چه خانه‌هایی رفت و آمد نماییم؟
۲۵۰ دشمنی با مردم نکردن	۲۳۸ فضیلت و آداب شوخی کردن
۲۵۰ زود آشتی کردن	۲۳۹ پرهیز از شوخی بیش از اندازه
۲۵۰ خوشرویی با مردم	۲۴۰ آداب خندیدن
۲۵۱ کنترل خشم	۲۴۱ فوائد عطسه
۲۵۲ فضیلت ذکر خدا در مجالس	۲۴۲ آداب عطسه
۲۵۳ فضائل مجالس یاد اهل بیت:	۲۴۴ آداب دیگر معاشرت
زیانت مجالس، ذکر فضائل	۲۴۴ نجوا نکردن در مجلس
۲۵۵ امیرالمؤمنین (علیه السلام) است	۲۴۴ میان سخن کسی سخن نگفتن
۲۵۶ فضیلت مجلس گفت و گوی دانش	۲۴۴ حفظ امانت مجلس
۲۵۷ فضیلت مشورت	۲۴۵ عیبجویی نکردن
۲۵۸ با چه کسانی مشورت کنیم؟	۲۴۶ نیاززدن مردم
۲۵۹ با چه کسانی مشورت نکنیم؟	۲۴۶ خوشرفتاری
۲۵۹ نکوهش خیانت در مشورت	۲۴۶ رفاقت نیکو
۲۶۰ حدود مشورت	۲۴۷ مهریانی با مردم
۲۶۱ فضیلت نامه نگاری	۲۴۷ محبت خالصانه
۲۶۱ آداب نامه نوشتن	۲۴۷ اظهار دوستی
۲۶۳ آداب خانه	۲۴۷ نگاه مساوی به افراد
۲۶۳ خانه وسیع	۲۴۸ دانستن مشخصات دوست
۲۶۴ خانه شهرت نساختن	۲۴۸ حفظ حرمت
۲۶۴ اطاق مخصوص عبادت	۲۴۸ با احترام صدا زدن
۲۶۵ تلاوت قرآن در خانه	۲۴۸ برداشتن کاه و خاشاک از روی دیگران
۲۶۶ ولیمه خرید یا ساختن خانه	۲۴۹ قسم به جان این و آن نخوردن

۲۸۴	تورک تجارت، کار شیطان است	۲۶۶	جاروب کردن خانه
۲۸۴	نکوهش عابدی که کار نکند	۲۶۷	در و پرده خانه
۲۸۶	طلب روزی حلال	۲۶۷	نگاه نکردن به خانه همسایه
۲۸۶	تشویق به تجارت	۲۶۸	دعاهای هنگام بیرون رفتن از خانه
۲۸۷	آداب تجارت	۲۷۰	آداب ورود به خانه
۲۸۹	دعاهایی که در بازار خوانده می شود	۲۷۰	در خانه تنها مباش
۲۹۱	بدترین و بهترین مکان ها	۲۷۱	نگهداری برخی از حیوانات در خانه
۲۹۲	حلال ترین و بهترین کارها	۲۷۱	نگاهداری کبوتر در خانه
۲۹۳	رنج و زحمت برای کسب درآمد	۲۷۲	نگهداری خروس در خانه
۲۹۴	فضیلت درختکاری و حفر چاه و...	۲۷۳	نگاه داشتن گوسفند در خانه
۲۹۴	مواظبت از درخت	۲۷۳	نبهی از نگاه داشتن سگ در خانه
۲۹۵	آداب سفر	۲۷۶	آداب پیاده روی
۲۹۵	سفر برای سه چیز	۲۷۶	تند راه نرفتن
۲۹۵	سفر موجب تندرستی است	۲۷۶	با تکبر راه نرفتن
۲۹۶	مسافرت را زیاد طولانی نگردانید	۲۷۷	با فروتنی راه رفتن
۲۹۶	چه روزهایی برای سفر بهتر است؟	۲۷۷	نشانه های عاقل در راه رفتن
۲۹۷	با صدقه خود را از بلاها بیمه کنید	۲۷۸	آداب سواری
۲۹۷	به هنگام گم کردن راه چه بگوییم؟	۲۷۹	رانندگی سالم از گناه
۲۹۸	نماز و دعای پیش از سفر	۲۷۹	با فروتنی رانندگی کنید
۲۹۹	ایمنی در سفر	۲۸۱	رانندگی بی زیان و بی خطر
۳۰۱	آداب سفر	۲۸۲	فضیلت کسب و کار
۳۰۴	آداب وداع و استقبال مسافر	۲۸۲	طلب آخرت
۳۰۴	ثواب استقبال از حاجی	۲۸۳	کار کردن طاعت و عبادت است
۳۰۵	آداب برگشت از سفر	۲۸۳	ساخت سیصد و شصت زره

کیفر شهادت ناحق ۳۱۱	آداب متفرقه ۳۰۶
کیفر خریدن مال حرام ۳۱۱	کیفر ندادن مزد کارگر ۳۰۶
کیفر حبس کردن حق مؤمن ۳۱۱	کیفر فراموش کردن قرآن ۳۰۶
کیفر فاش کردن گناه ۳۱۲	کیفر عمل نکردن به قرآن ۳۰۶
کیفر قرض ندادن ۳۱۲	کیفر زنا ۳۰۷
فضیلت صبر بر خوی بد زن ۳۱۲	کیفر نگاه خائنانه به خانه مؤمن ۳۰۷
کیفر ناسازگاری با شوهر ۳۱۲	کیفر راضی نبودن از خدا ۳۰۷
فضیلت گرامی داشتن مسلمان ۳۱۲	کیفر ندادن مهریه ۳۰۸
فضیلت امام جماعت منظم ۳۱۳	کیفر پنهان نمودن گواهی ۳۰۸
ثواب صلۀ رحم ۳۱۳	فضیلت همسایه‌داری و نماز شب ۳۰۸
فضیلت برآوردن نیازهای نابینا ۳۱۳	کیفر سبک شمردن مسلمان فقیر ۳۰۹
فضیلت شکایت نکردن از بیماری ۳۱۳	گرامی داشتن مسلمان تهیدست ۳۰۹
فضیلت تلاش در نیازهای بیمار ۳۱۴	فضیلت ترس از خدا ۳۰۹
فضیلت برطرف کردن اندوه مؤمن ۳۱۴	فضیلت برگزیدن آخرت ۳۰۹
کیفر تأخیر در دادن حق ۳۱۴	کیفر نگاه ناروا ۳۱۰
کیفر منت نهادن ۳۱۴	کیفر دست دادن به نامحرم ۳۱۰
فضیلت بردن صدقه برای نیازمند ۳۱۵	کیفر در آغوش گرفتن زن نامحرم ۳۱۰
فضیلت گریه از ترس خدا ۳۱۵	کیفر فریب دادن مسلمان ۳۱۰
فضیلت رفتن برای نماز جماعت ۳۱۵	کیفر آزدن شوهر ۳۱۰
فضیلت اذان گفتن خالصانه ۳۱۵	فضیلت کنترل خشم ۳۱۱
فضیلت کوچک شمردن گناه ۳۱۶	کیفر خیانت در امانت ۳۱۱

مقدمه

مستحبات هم مانند واجبات، از روی مصلحت‌هایی که بر ما پنهان است بیان شده، و مکروهات نیز همانند محرمات به خاطر مفاسدی که دارد مقرر گشته است، نهایت اینکه مصالح مستحبات و مفاسد مکروهات به حد الزام نرسیده (آن چنان نیست) تا واجب و حرام شود. بنابراین شایسته است که هر عاقل و زیرکی دنیا را مزرعه آخرت خود بداند، و از تحصیل انواع پاداش‌های اخروی و منفعت‌های دنیوی و رسیدن به کمالات معنوی کوتاهی ننموده و از چیزهایی که موجب نقصان در امور دنیا و آخرت است پرهیز نماید، تا در انسانیت کامل گشته و در دنیا و آخرت سعادت‌مند و کامیاب گردد.

اگر بخواهی مطالب فوق را تنها بطور تعبدی نپذیری، بلکه کاملاً برای روشن و واضح شود، یک نگاه سطحی به حال مردم عصر و زمانت بیفکن، که با این همه پیشرفت در دانش و تکنیک، به خاطر

زیرپا نهادن آداب و سُننِ اسلامی و... روز به روز گرفتاری‌های ایشان بیش‌تر و دنیا و آخرتشان خراب‌تر گشته، و عمرها کوتاه شده و غالباً گرفتار گرانی شده‌اند و امنیت - که سبب استراحت روح است - از آنها گرفته شده است، و حتی در جاهائی که ارزانی وجود دارد، در زندگی خود آسایش ندارند و ارزانی و رفاه، که نعمت بزرگی می‌باشد، بلای جان‌شان گشته و تر و خشک با هم می‌سوزند. اما در گذشته با اینکه وضعیت مادی مردم هم چندان رضایتبخش نبود، ولی چون بیش‌تر مردم ملتزم به احکام و آداب شرعی بودند، در زندگی راحت‌تر و عمرشان درازتر، صلوة رحم و دید و بازدیدها و آسایش خاطرشان زیادتر بوده است.

کتابی که در دست دارید، برخی از آداب زندگی است که از کتاب شریف «حلیة المتقین» - تألیف: علامه مجلسی رحمته الله - گزینش شده و با کمی ویرایش و ذکر مدارک و منابع، به‌ریور چاپ آراسته گردید. امیدوارم مورد استفاده عموم جامعه - بویژه نسل جوان - قرار گیرد. در پایان عاجزانه از خدای تعالی می‌خواهم که هرچه زودتر با دست مبارک امام زمان علیه السلام سنت‌های فراموش شده اسلامی را زنده گرداند.

قم المقدّسة - ولی فاطمی